

Fylkesmannen i Rogaland Miljøvernnavdelingen

Saksbehandler: Margareta Skog
Telefon: 51 56 89 32

Arkivnr.: 473
Saksnr.: 2010/11123

Nordmarka gjenvinningsstasjon - Kontrollrapport

Rapportnr.: 2010.182.I.FMRO
Type kontroll: Inspeksjon

Informasjon om virksomheten:

Navn: Ryfylke Miljøverk	Organisasjonsnr. (bedrift og juridisk eier): 976302206 (bedrift) 975372189 (juridisk enhet)
Postadresse: Sande Næringsbygg, 4130 Hjelmeland	Besøksadresse (gjenvinningsstasjonen): Nordmarka på Tau, Strand kommune
Utslippstillatelse: Ingen	Bransjenr. (NACE-kode): 38.110 Innsamling av ikke-farlig avfall
Risikoklasse: Ingen	Kommune/kommunenr.: Strand/1130
Kontrolldato: 30.11.2010	Tidspunkt for forrige kontroll: Ingen

Tilstede under kontrollen:

Fra virksomheten: Audun Roalkvam og Tormod Rugland (fra Rymi/IVAR IKS), Ernst Georg Hovland (IVAR IKS) og Kjetil Dalaker (Rørheims Bilruiter)	Fra Fylkesmannen: Margareta Skog og Kristin Espeset
--	--

Rapportens innhold

Rapporten beskriver de avvik og anmerkninger som ble konstatert under kontrollen. Hovedtema for kontrollen var:

- Forsvarlig miljøstandard og drift av gjenvinningsstasjonen

Resultater fra kontrollen

Fylkesmannen avdekket tre (3) avvik under kontrollen. Dette er:

1. RBG¹, som driver Nordmarka gjenvinningsstasjon på vegne av Rymi², mottar, sorterer, mv. ordinært avfall fra egne næringslivskunder på stasjonen uten gyldig tillatelse.

¹ RBG er forkortelsen for Rørheims Bilruiter AS Avd Gjenning

² Rymi er forkortelsen for Ryfylke Miljøverk IKS

2. Stasjonen for omlasting og mellomlagring av blandet husholdningsavfall (i små bæreposer som også inneholder matrester) er plassert, innrettet og drives slik at den medfører nærmiljøproblem i form av lukt og fugleplage.
3. Anlegget gir et skjemmende og forsøplende inntrykk.

Fylkesmannen registrerte under kontrollen ingen forhold som vi vurderer som hensiktsmessig å reagere på ved å gi anmerkninger.

Oppfølging etter kontrollen

Bedriften plikter å rette avvikene snarest.

Fylkesmannen pålegger bedriften **innen 1. mars 2011** å bekrefte skriftlig at forholdene er brakt i orden og å redegjøre for de tiltak som er gjennomført for å rette **avvikene**. Dersom virksomheten ikke klarer å rette avvikene innen denne fristen, skal den redegjøre for årsaken og oversende oss en tidsfestet handlingsplan for retting av disse. Denne planen skal oversendes oss innen samme frist (**1. mars 2010**).

Pålegget om skriftlig tilbakemelding er gitt med hjemmel i forurensningsloven § 49. Vedtaket kan påklages innen tre (3) dager etter at pålegget er mottatt, jf. forvaltningsloven § 14. En eventuell klage bør begrunnes og skal sendes til Fylkesmannen.

Dersom Fylkesmannen ikke mottar den pålagte, skriftlige tilbakemeldingen innen gitt frist kan vi med hjemmel i forurensningslovens § 73 fatte vedtak om tvangsmulkt.

Rapport godkjent (dato):

Marit Sundsvik Bendixen
ass. fylkesmiljøvernssjef

Margareta Skog
senioringeniør

Bakgrunn

Fylkesmannen gjennomførte 27.04.2010 en kontroll av *Ryfylke Miljøverk IKS* (Rymi) sitt mottak for farlig avfall på Nordmarka i Strand kommune. Mottaket for farlig avfall drives i dag av *Rørheims Bilruter AS Avd Gjenvinningsanlegg* (RBG), i samsvar med tillatelsen gitt av Fylkesmannen i brev av 20.03.2007.

27.04.2010 var det RBG sin overholdelse av vilkårene i tillatelsen av 20.03.2007 vi kontrollerte. Under tilsynet registrerte vi imidlertid en rekke forhold ved gjenvinningsstasjonen for øvrig, jf. avsnittet "Andre forhold" i kontrollrapport nr. rapport nr. 2010.081.I.FMRO.

RBG har kontrakt med Rymi om å drive, ikke bare mottaket av farlig avfall, men "hele" gjenvinningsstasjonen på Nordmarka. Det er bare RBGs mottak for farlig avfall som er regulert av Fylkesmannen med egen tillatelse etter forurensningsloven.

Private avfallsaktører som driver med mottak, omlasting eller sortering av ordinært avfall må ha tillatelse etter forurensningslovens § 29, jf. §§ 11 og 16. Unntaket er dersom alle aktiviteter ved avfallsanlegget skjer i bygg med fire vegger og tak, intet avfall oppbevares utendørs og EE-avfall og farlig avfall ikke mottas (alene eller iblandet annet avfall) ved anlegget.

Fylkesmannen i Rogaland er ikke kjent med at noen kommunale eller interkommunale gjenvinningsstasjoner i Norge har egne tillatelser etter forurensningslovens § 29, jf. §§ 11 og 16, til å drive med mottak, mv. av ordinært avfall fra husholdninger.

RBG er en privat avfallsaktør som på vegne av Rymi driver Nordmarka gjenvinningsstasjon. Rymi kan drive gjenvinningsstasjonen uten egen tillatelse etter forurensningsloven § 29, men det kan ikke RBG. Dette fordi RBG er en privat virksomhet, og Rymi et interkommunalt selskap. Dette er ikke slik å forstå at Rymi da kan drive gjenvinningsstasjonen på en slett måte, hvis selskapet måtte ønske det. Anlegget skal drives miljømessig forsvarlig. Det er Fylkesmannen som er tilsynsmyndighet, og som avklarer hva som er miljømessig forsvarlig.

Rymi kan inngå kontrakt med f.eks RBG om at de skal drive gjenvinningsstasjonen, men overfor Fylkesmannen er det Rymi alene som er ansvarlig for at gjenvinningsstasjonen drives på en forsvarlig måte.

Ved en gjenvinningsstasjon er det forutsatt at kundene bare leverer **utsorterte** avfallsfraksjoner. Kundene må selv sortere avfallet sitt, og det senest i det de ankommer anlegget. De har ikke anledning til å levere blandet avfall som anleggets ansatte så skal sortere (mot betaling).

Ved gjenvinningsstasjoner flest er det utelukkende private husholdninger som kan levere avfall, men ved enkelte stasjoner kan mindre næringsdrivende også levere sitt grovavfall/næringsavfall. Dette forutsatt at kundene leverer ferdig utsorterte fraksjoner, eller selv sorterer avfallet sitt på stedet, og at de betaler for å levere avfallet etter faste satser. Denne praksis brukes ved for eksempel IVAR IKS sin gjenvinningsstasjon på Forus.

Dersom en privat avfallsaktør driver en (inter)kommunal gjenvinningsstasjon på vegne av en eller flere kommuner eller interkommunale selskap, så må han ha egen tillatelse etter forurensningslovens § 29, jf. §§ 11 og 16, til å drive med mottak, mv. av avfall fra **egne** næringslivskunder. Kravene som stilles til denne virksomheten er de samme som for alle andre private aktører som driver med mottak, mv. av næringsavfall. Alt annet blir å betrakte som konkurransevridning.

Når det for øvrig gjelder farlig avfall så har RBG en egen tillatelse etter forurensningsloven til å drive med mottak, mellomlagring, mv. på Nordmarka gjenvinningsstasjon. Det er ingenting i tillatelsen som begrenser hvilke kunder RBG kan ta imot farlig avfall fra. Vi kan ikke se at det av konkurransehensyn er feil at RBG mottar, mv. farlig avfall fra egne kunder på Nordmarka. Så lenge RBG holder oversikt over egne og Rymi sine kunder m/tilhørende avfalltyper og mengder, så er denne praksisen forsvarlig.

Hva og hvor mye RBG kan motta av farlig avfall fra private næringslivskunder på Nordmarka blir følgelig bare et privatrettslig forhold mellom Rymi og RBG.

Hensikten med kontrollen 30.11.2010 var å verifisere at Nordmarka gjenvinningsstasjon pr. dato er innrettet og drives forsvarlig. Kontrollen ble varslet i vårt brev av 03.11.2010.

Rapporten omhandler avvik og anmerkninger som er konstatert under kontrollen, men gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens miljøarbeid eller miljøstatus.

Definisjoner

Avvik defineres som overtredelse av krav fastsatt i eller i medhold av helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen (for eksempel overtredelse av krav i forurensningsloven, forskrifter hjemlet i forurensningsloven eller krav og vilkår fastsatt i utslippstillatelser eller dispensasjoner).

Anmerkning defineres som et forhold som tilsynsetatene mener det er nødvendig å påpeke for å ivareta helse, miljø og sikkerhet, og som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

Regelverk

De viktigste HMS-kravene for den bransje virksomheten tilhører er sammenstilt og ligger tilgjengelig på internett, www.regelhjelp.no.

Hjemlene for de avvik som gis etter denne kontrollen ligger i følgende regelverk:

- *Lov om forurensninger og om avfall (forurensningsloven)*, av 13. mars 1981, med senere endringer.
- *Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)*, av 06.12.1996, med senere endringer.
- *Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften)*, av 1. juni 2004, med senere endringer.

Resultater fra kontrollen

Avvik 1:

RBG, som driver Nordmarka gjenvinningsstasjon på vegne av Rymi, mottar, sorterer, mv. ordinært avfall fra egne næringslivskunder på stasjonen uten gyldig tillatelse.

Avvik fra:

Forurensningsloven § 7 og § 29, jf. §§ 11 og 16

Kommentarer:

Rymi kan drive gjenvinningsstasjonen på Nordmarka uten egen tillatelse etter forurensningsloven. RBG kan på lik linje drive gjenvinningsstasjonen for Rymi og uten egen tillatelse, **men** bare så lenge kilden til avfallet er det samme som hvis Rymi selv hadde drevet en vanlig gjenvinningsstasjon.

RBG mottar, omlaster, sorterer, mellomlagerer og leverer ordinært avfall fra egne (private) næringslivskunder på Nordmarka gjenvinningsstasjon. Dette har RBG ikke anledning til. Mottak, sortering, mv. av næringsavfall forutsetter at avfallsaktøren har egen tillatelse etter

forurensningsloven, eller brev fra Fylkesmannen der det står at behovet for tillatelse er vurdert og funnet unødvendig. Dette gjelder ikke bare private avfallsaktører, men også (inter)kommunale avfallsselskap.

RBG har eget sorteringsanlegg for næringsavfall i kort avstand fra Rymi sin gjenvinningsstasjon på Nordmarka. Dette anlegget har brev fra Fylkesmannen om at virksomheten kan drives uten egen tillatelse, under gitte forutsetninger.

Alt mottak, sortering, mv. av RBGs "private" næringsavfall på Nordmarka må opphøre med umiddelbar virkning. RBGs "private" næringsavfall som i dag ligger mellomlagret på Rymi sin gjenvinningsstasjon, må snarest mulig fjernes fra anlegget, dvs. videresendes til lovlig mottak.

I den grad Rymi måtte ha gitt åpning for at også andre avfallsaktører kan mellomlagre, mv. næringsavfall på gjenvinningsstasjonen, så må også dette avfallet snarest fjernes fra gjenvinningsstasjonen.

Skal noe avfall av typen "privat" næringsavfall heretter mottas, sorteres, omlastes eller mellomlagres på gjenvinningsstasjonen, så forutsetter det at avfallsaktøren først har fått en søknad vurdert og innvilget av Fylkesmannen.

Oppfølging etter kontrollen: Avviket lukkes når Rymi har bekreftet at alt "privat" næringsavfall er fjernet fra gjenvinningsstasjonen, og intet nytt vil tas inn på anlegget uten av Fylkesmannen skriftlig har uttalt seg til en søknad.

Fristen for å oversende bekreftelsen er 1. mars 2011.

Sammen med bekreftelsen forutsettes Rymi å oversende oss en plan/skisse over hele området som viser hvordan arealene og eksisterende bygninger skal disponeres. Med "hele området" mener vi da selve gjenvinningsstasjonen, mottaket for farlig avfall, området der omlastingen av husholdningsavfall i dag foregår og området der det tidligere ble kompostert avfall. Med andre ord ønsker vi å få en total oversikt over hvordan hele det inngjerdede området pr. 1. mars 2011 disponeres.

Avvik 2:

Stasjonen for omlasting og mellomlagring av blandet husholdningsavfall (i små bærepåseposer som også inneholder matrester) er plassert, innrettet og drives slik at den medfører nærmiljøproblem i form av lukt og fugleplage.

Avvik fra:

Forurensningsloven § 7 og § 29

Kommentarer:

Stasjonen er plassert for nær området der privatkunder skal kaste avfallet sitt i dedikerte avfallscontainere. Under befaringen på anlegget var begge lokkene på avfallsbingene fjernet. Dette selv om det akkurat da ikke var tilkjøring av nytt avfall. To transportcontainere sto ferdig oppfylt med transportnetting over. Noen måker og kråker svevet over og andre hakket oppi avfallet, både i containerne med netting og bingene uten netting.

Fylkesmannen vurderer det slik at dagens løsning for omlasting av blandet husholdningsavfall på Nordmarka ikke fungerer tilfredsstillende. Vi vurderer det slik at mottaket både må flyttes og bygges inn.

Fylkesmannen overlater til Rymi å finne og implementere en fungerende løsning på denne utfordringen på Nordmarka.

Omlastingen av husholdningsavfall på Nordmarka er en ”frittstående”/egen aktivitet som Rymi har valgt å igangsette på Nordmarka. Aktiviteten er ingen naturlig og integrert del av vanlig drift ved en gjenvinningsstasjon. Dette er en type aktivitet som har potensial i seg å forurense sine omgivelser. Slik omlastingsstasjonen i dag er etablert og drives medfører den forurensning. På samme måte som Rymi i sin tid måtte ha tillatelse fra Fylkesmannen til å drive med kompostering av matavfall på Nordmarka, trenger Rymi tillatelse til omlastingen av tilkjørt husholdningsavfall, jf. forurensningslovens §§ 7 og 29, jf. §§ 11 og 16.

Dersom Rymi velger å implementere en **solid løsning** (byggnings-/utstyrmessig og driftsmessig) på utfordringen ”omlasting av husholdningsavfallet Nordmarka”, så kan Fylkesmannen vurdere det slik at Rymi likevel kan drive anlegget uten egen tillatelse etter forurensningsloven, jf. forurensningslovens § 8.

Oppfølging etter kontroll: Avviket lukkes når Rymi har oversendt oss et forslag til løsning på problemet, inkl. en fremdriftsplan for implementering av valgt løsning. Frist for tilbakemelding er 1. mars 2011. Dersom Rymi pr. 1. mars ennå ikke har valgt løsning skal den redegjøre for status, og oversende oss en forpliktende fremdriftsplan med milepeler.

Avvik 3:

Anlegget gir et skjæmmende og forsøplende inntrykk.

Avvik fra:

Forurensningsloven § 7 og § 29

Kommentarer:

Det var betraktelig mindre flygeavfall på anlegget under denne kontrollen, sammenlignet med det som var situasjonen under kontrollen 27.04.2010. Det er likevel fremdeles altfor mye avfall på avveie, jf. Bilde 1 og 2.

Bilde 1 og 2: Kontrollen 30.11.2010 ble formelt varslet 3 uker i forveien, og i rapporten fra kontrollen 27.04.2010 skriver vi at vi raskt vil komme tilbake for å kontrollere selve gjenvinningsstasjonen. Med dette bakteppe er det ille at søppel fremdeles ligger strødd på området.

Anlegget bærer preg av at avfallsmengdene får anledning til å hope seg opp før det kjøres videre til neste ledd i avfallskjeden. Et godt eksempel på dette er de svære haugene med metall og glass som lå mellomlagret på området, jf. Bilde 3. I tillegg merket vi oss at det var hauger med bildekk flere steder på anlegget. Dekkene bør kunne samles på ett, eller maks to steder.

Anlegget kjennetegnes av utstrakt bruk av binger og bås. Ved bruk av binger og bås, må ressurser senere brukes på å overføre avfallet til transportcontainere. Avfallet bør kastes rett i transportcontainer, som fjernes etter hvert som en har fulle lass. Det er forventet at det er nok containere i omløp til at binger og bås blir overflødige.

Kundene som kaster avfall på gjenvinningsstasjonen skal vite hvor avfallet må kastes, og i den grad de ikke vet det skal den som driver anlegget ha folk tilstede som gir råd og veiledning. Kunder som ikke kan eller ønsker å kildesortere godt nok på stedet må ”overvåkes og hjelpes”.

Den heving av kvaliteten på avfallet (fjerning av feilkastet avfall) driftsoperatøren i praksis kan få til når han overfører en avfallsfraksjon fra en bingje til en transportcontainer med grabb kan neppe forsvare tidsbruken. Ressursene bør flyttes fra å flytte på avfall til å informere kundene om hvor avfallet skal kastes. Se Bilde 4 og 5.

Det er utstrakt bruk av betong, klinker og murstein på anlegget. Fylkesmannen minner om at all deponering av avfall på området er forbudt. At området tidligere var en fyllplass forandrer intet på dette forholdet. Betong, osv. kan bare brukes på området dersom det er et uttalt behov for massene, og betongen, mursteinen og klinkene er gjenvunnet. Bruken skal være i samsvar med vedtatt plan, og vi poengterer at det ikke er anledning til å bruke større mengder gjenvunnet masser enn nødvendig, dvs. det kan ikke brukes større mengder gjenvunnet materiale enn dersom en i stedet hadde benyttet masser som var innkjøpt til det samme formålet. Se Bilde 6 og 7.

Bilde 3 og 4: Berget med glass og metall er enormt. Det som vises på dette bildet (Bilde 3) er bare en del av alt som ligger mellomlagret her. På bilde 4 ser vi et par eksempler på binger på selve gjenvinningsstasjonen.

Bilde 5 og 6: Bilde 5 viser et par eksempler på binger som neppe noen mener bidrar til en standardheving av gjenvinningsstasjonen. Bilde 6 viser et par av flere tomme IBC-containere. Hvorfor de er plassert her og hva de eventuelt skal benyttes til er ukjent. For øvrig viser bildet at det er utstrakt bruk av klinker og betong på området, og at det er behov for å dekke til avfallsmasser med rene (jord)masser.

Bilde 7 og 8: Bilde 7 viser store blokker med betong, som neppe er egnet størrelse på masser som skal ha tiltenkt funksjon. I tillegg har bildekket under betongblokken (midt i bildet) ikke noe på et nedlagt deponi å gjøre. På Bilde 8 ser vi avfallsmasser som sannsynligvis er deponert her etter at deponiet ble stengt. Nye avfallsmasser må fjernes, og gamle masser tildekkes med jord.

Konklusjonen av ovenstående blir at anlegget trenger en gjennomgripende opprydding, og rutiner som sikrer optimal gjennomstrømningshastighet av avfall gjennom anlegget.

Oppfølging etter kontrollen: Avviket lukkes når Rymi har oversendt oss:

- Fotodokumentasjon som viser en allerede før 1. mars 2011 er godt i gang med en gjennomgripende og solid opprydding av området.
- Oversikt over og plan for gjennomføring av gjenværende nødvendige oppryddings-tiltak.
- Vedtatt plan som viser hvilke arealer på Nordmarka som må forsterkes med nedknust betong, gjenvunnet materiale, eller ny puk og lignende jomfruelig materiale.
- Bekreftelse på at Rymi har iverksatt tiltak som sikrer at mengden avfall heretter ikke er større enn at anlegget fremstår som oversiktlig og ryddig, inkl. at bruken av binger og bås er redusert til et minimum.
- Rymi sitt mål for gjennomstrømningshastighet gjennom anlegget.

Fristen for tilbakemelding settes til 1. mars 2011.

Andre forhold (kommentarer/utdypninger)

- Under kontrollen 27.04.2010 merket vi oss at håndteringen og mellomlagringen av EE-avfall var sterkt klanderverdig. Under kontrollen 30.11.2010 hadde vi ingenting å utsette på måten EE-avfall da ble håndtert.
- Det var betraktelig mindre flygeavfall på og rundt anlegget under kontrollen 30.11.2010 sammenlignet med det som var forholdet 27.04.2010.

--- §§§ ---